

פחד דוד

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלוו"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוו"ן רבי חיים פינטו זיע"א

פרשת תצוה

י"א אדר א'
תשע"ט

960

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 4:50 | 5:05 | 4:57 | 5:11

מוצאי שבת 6:03 | 6:05 | 6:03 | 6:05

רבינו תם 6:43 | 6:40 | 6:40 | 6:41

משכיל לדוד

השמן מאיר לעולם והנשמה מאירה לגוף

הרע שהוא עמלק הינה על ידי שנטהר את נשמתנו בתורה ומצוות.

נמצאנו למדים שהשמן מבטא את הנשמה הטהורה שהיא הנותנת לנו כח להתגבר על יצרנו הטמון וחבוי בליבנו ומנסה להחטיאנו כדאיאתא בסוכה (נב, א) "ואת הצפוני ארחיק מעליכם" - זה יצר הרע שצפון ועומד בלבו של אדם. ואם תדקדק תמצא ש"שטן" בגימטריא 359, והוא טמון ב"לב" - שהוא בסך 32 בגימטריא יחד עם 391 שעולה בגימטריא 'שמן' עם הכולל, והוא שאמרנו שהנשמה נותנת כח להתגבר על השטן הטמון בלב האדם.

ועוד, מעלת הנשמה היא, שנותנת לנו את העדיפות על פני שאר כל העמים שאין להם נשמה ממקום גבוה כעם ישראל, וזהו שאומרים בתפלה "ובנו בחרת מכל עם ולשון" - ו'לשון' עולה בגימטריא 'בשמן'.

ואחרי שהבנו מהי חשיבותה של הנשמה - שהיא השמן, לא נותר לנו אלא להבין מדוע התורה הקפידה דוקא על הטיפה הראשונה להאיר בבית המקדש ומה נגרע משאר השמן עד שלא חפץ בו ה' יתברך.

ונראה להסביר דהטיפה הראשונה מבטאת את הכח הראשון, דהיינו שהאדם ישקיע את מירב הכח והמאמץ להתגבר על יצרו הרע דווקא ברגע הראשון שהוא הקשה מכל כפי ההתחלות שכולן קשות, ולאחר מכן יא לו קל יותר שלפי המאמץ הראשון נקבע ונסלל המשך הדבר, "טוב אחרית דבר - מראשיתו" וכשהראשית טובה כך ההמשך וזהו שצותה התורה דוקא "שמן זית זך" - "זך" עם הכולל בגימטריא עולה "כח שאת", שכוחו ייתן בעיקר בטיפת השמן הראשונה, והוא מה שאמר יעקב (בראשית מט, ג) "כוחי וראשית אוני" - שעיקר כוחי נתתי בן הראשון כדי להעמיד שבטי י-ה.

ופעם אחת באה אשה בוכה ומתאנחת על מר גורלה שלאחר שנים שהיתה עקרה סוף סוף נפקדה בפרי בטן, ברם לאחר כמה שבועות הפילה, אמרתי לה - עשי סעודה גדולה לכל הלומדים בבית המדרש ותני שבח לבורא עולם. כשראיתי את תמייתה, הסברתי לה כי אדרבה עד עכשיו חשבת שאין לך כלל אפשרות להביא ילדים לעולם, אך כעת כבר ברור שהינך יכולה. והתרצתה לדברי וכך עשתה, ובאמת עכשיו ב"ה יש לה ששה ילדים כן ירבו.

לכן התורה מקפידה בכל מקום על ההתחלה שתהיה טובה, כי היא סוללת את הדרך להמשך. וכן ילד שהגיע למצוות דרשו עליו את מאמר הגמרא (פסחים ב, א) "אור ל"ד בודקים את החמץ לאור הנר" שכבר בתחילת דרכו שהיא לקראת גיל י"ד, ייתן את כל כוחו בהתגברות על יצר הרע הנמשל לחמץ.

העולה מכל אלה, שהשמן מסמל את נשמת האדם שהיא כוחו הרוחני להתגבר על היצר והיא העולה המרוממת אותו מכל האומות ויש לאדם להקפיד על הטיפה הראשונה - על ההתחלה בעיקר והיא תגורר אחריה את ההמשך.

"ואתה תצווה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתית למאור להעלות נר תמיד" (שמות כז, כ)

התורה מצווה בראש הפרשה עוד קודם הציווי על בגדי הכהנים, שיקחו למנורה שמן זית מיוחד ביותר שהוא זך, וכמו שאמרנו רבותינו ז"ל (במסכת מנחות פו, א) שמגררו בראש האילן ואינו נוטל ממנו כי אם טיפה הראשונה ולא יותר.

וצריך להבין מהי חשיבותו הרבה של השמן למנורה שהדגישה התורה אותו עוד לפני כלות ציווי מלאכת המשכן והבגדים. ועוד צריך ביאור מדוע דוקא טיפה ראשונה בלבד וכי שאר טיפות לא מאירות יפה כטיפה ראשונה, ואף אנו אם נעמוד לחקור זאת לא נחוש בהבדל. כמו כן איתא (הושע יב, ב) "ושמן למצרים יובל" מדגיש הנביא את ענין הובלת השמן למצרים ומה הטעם שהובילוהו לשם ומהו הרמז בזה?

ונראה לברא על פי שנקדים דברי מורנו ר' חיים ויטאל זיע"א תלמיד האר"י הקדוש, שכאשר ברא ה' את האדם ויפח באפיו נשמת חיים יצרו בשר ועצמות וקרם עליו עור וגידים, וחיפש הרב דכשם שיש לגוף רמ"ח אברים ושס"ה גידים כך גם לנשמה ישנם רמ"ח אברים ושס"ה גידים רוחניים ממש בהתאמה לגוף, עד כאן דברי כ"ק זקני ר' חיים ויטאל זיע"א.

ונראה כי זהו שאמר איוב (י, יא) "עור ובשר תלבישני ועצמות וגידים תסוככני", ומקרא זה נאמר על הנשמה שעליה הלבש וסיכך בבשר גידים ועצמות. והטעם נראה כי הנשמה אלוקית ורוחנית ואינה יכולה לסבול הגוף הגשמי, ובאופן זה יש יכולת בגוף להחזיק את הנשמה בתוכו.

ועל פי זה יש לבאר ענין השמן. הזית עצמו מרמז ומסמל לאדם, והגרעין שבו הם עצמות האדם והשמן הכנוס והאגור בתוכו מבטא את הנשמה הנמצאת באדם וכשם שהשמן מאיר את העולם כך הנשמה מאירה את הגוף באור יקרות, אור התורה והמצוות.

ולכן התורה החשיבה את השמן כל כך בבית המקדש שיהא שמן זית זך ביותר כי הוא מסמל את הנשמה הטהורה, שהיא חלק אלוה-ממעל ועל ידה האדם מתקשר ומתחבר עם הקב"ה כפי שנאמר קודשא בריך אורייתא וישראל - חד הם. וזה על ידי הנשמה שהיא מן העליונים.

ובזה מבואר המודגש בנביא שמכרו שמן למצרים, ומה עניינו לאן מכרוהו? אלא לומר שהמצרים שהם מקור הטומאה, ערות הארץ, רצו לטמא את נשמות ישראל והביאו את ישראל למ"ט שערי טומאה, לכן ישראל מכרו שמן למצרים דוקא לומר שלא הצליחו במעשיהם אלא אדרבה נשמותינו נשארו טהורות ואף אנו משפיעים מהשמן שהוא הנשמה, לכל העולם בכלל ולמצרים בפרט.

ולכן פרשת תצוה חלה בדרך כלל בפורים שאז קוראים בה גם את פרשת זכור, שעמלק אף הוא רצה לקרר את עם ישראל מעבודת ה' וכדכתיב (דברים כה, יח) "אשר קרך בדרך" לבטל מהם מצוות (דברים ו, ז) "ובלכתך בדרך" דהיא התורה, שמצותה ללמוד אף בדרך. וחל בשבת תצוה שבה קוראים ענין השמן - כיון שהדרך להתגבר על היצר

הילולא דצדיקיא

- יא - רבי אברהם בורנשטיין בעל האבני נזר
- יב - האחים הקדושים שמעיה ואחיה - הרוגי לוד
- יג - רבי יוחנן סופר האדמו"ר מערלוי
- יד - רבי שם טוב בן רבי יצחק בן וואליד
- טו - רבי צבי הירש קייזנבר מו"ס 'קב הישר'
- טז - רבי פנחס מנחם אלתר האדמו"ר מגור
- יז - רבי יעקב חי בירדוגו

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל
ישלח הודעה: mld@hpinto.org.il

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

צריכים פרוטקציה בשמים? היא כאן!

"ועשית בגדי קדש לאהרן" (שמות כח, ב)

בחיי היום יום, יש סביבנו קבוצות רבות של אנשים, מכל מיני סוגים. יש את המצליחנים, יש את הנכשלים, יש את הזרזים ויש גם עצלים. יש מוערכים יותר ומוערכים פחות, ויש גם אנשים מקושרים, בנים של אישים חשובים או עסקני ציבור נודעים, שיכולים 'לסדר' כמעט כל דבר, במינימום זמן ובמינימום מאמץ...

זה זן מיוחד של אנשים, שהכל מסתדר להם כמעט מעצמו; הם מוצאים עבודה בקלות, יש להם חברים בכל מקום משפיע, הם מסודרים במוסדות החינוך, וגם בבית הכנסת מתקבלים בכבוד. הדובדבן שבקצפת הוא, כשהם צריכים להסדיר משהו במשרד ממשלתי, או לפתור איזו בעיה בעירייה, אז הם זוכים להקלות, נהנים מזיורזו הליכים, וגם מקבלים הטבות למיניהן...

אך בשמים, מעורר רבי אשר קובלסקי שליט"א, אין דברים כאלה. הכל שווים, נידונים לפי מעשיהם וזוכים לפי זכויותיהם. אבל דווקא יש קבוצה אחת, 'קבוצת עילית' מיוחדת, שחבריה זוכים להקלות והטבות גם בשמים. מקילים עליהם מאוד, מקצרים להם הליכים, נותנים להם סיוע לסגור תיקים, מעבירים הלאה את חטאיהם. הם זכאים אוטומטית להקלות של ממש, אבל בשמים - במקום בו הכי כדאי לזכות בהקלות והטבות...

איך נכנסים לקבוצה הזו? זה אפשרי לכל שם משפחה, מכל ארץ מוצא, ובכל מצב כלכלי. הזכאים להקלות בשמים, אלה שנהנים מזיורזו הליכים במקום הכדאי ביותר, הם הוותרנים. אלה שמבלגים, שמוותרים, שלא עומדים על שלהם, שיודעים לוותר על הזכויות המגיעות להם הסכיתו ושמעו לגילוי חז"ל: "המעביר על מידותיו" - אדם המוותר על המגיע לו ומעביר הלאה פגיעות שנעשו כנגדו, "מעבירין לו על כל פשעיו" - מסייעים לו משמים לשוב בתשובה שלימה, מעניקים לתשובתו זכות קדימה, נותנים לו הקלות והטבות בדרכו למחיקת חובותיו וחטאיו, ועוברים לדון בזכויותיו.

רגע, זה יתכן? הרי בשמים לא מפספסים אף ראייה או דיבור שלנו, ועוקבים בדריכות אחרי מעשינו כי "על כל אלה יביאך האלוקים במשפט"?

נכון! אם גם אנחנו כאלה שעומדים על שורת הדין, ומדקדקים במה שנעשה כנגדנו. אבל אם אנחנו וותרנים הנוהגים לפני משורת הדין - גם בשמים נוהגים כך כלפינו, ומעניקים לנו זכויות יתר, שסייעו בעדנו 'להחליק' את חטאינו הלאה.

בפרשת בגדי הכהונה, אותם לבשו אהרן ובניו. אהרן הכהן היה במהותו 'אוהב שלום ורודף שלום', איש שהקרין סביבו שלום, ניסה להשכין שלום, פעל בכל דרך להגברת השלום והאחוה. אחד הכלים היעילים ביותר להרבות בשלום ובאחוה, הוא לאמץ את הגישה הוותרנית, לקבוע בלבנו כי אנחנו בורחים מכל מחלוקת, ומעדיפים עליה את השלום, גם אם נצטרך לוותר.

בפעם הבאה שמישהו יעקוף אותנו בתור, יצל אותנו שלא כדין, יחסום לנו את האור או האוויר, או אפילו יתמקם לנו בחניה - נוכל לעמוד עליו בכל חומר הדין ולהיות צודקים, אבל הרבה יותר כדאי להיות חכמים; לוותר, להבליג, לעבור הלאה. אולי לרגע נראה חלשים בעיני הסביבה, אך ברגע הבא יפתחו למעלה כל ספרי חובותינו, ויסייעו לנו למחוק עמודים שלמים בלי הינד עפעף, יעניקו לנו הטבות והקלות, שיגרמו לכך שתשובתנו תתקבל ברוץ ובקלות. אז אולי ההוא יתמקם שוב בחניה, ונכון לגמרי שהוא פגע בי כל כך עד כדי שברור שלא אסייע לו, ואולי החדר שהשכנ יוסיף יסתיר לי את האור - אבל הרבה יותר כדאי מכל אלה, לזכות בשמים בהנחות מפליגות!

יש זכאים להקלות בת"ב, ומקבלים מרפסת נוספת. יש זכאים להטבות בתנאי המשכנתא, וזוכים בהנחה של כמה מאות שקלים בשנה. יש מי שזכאים לזיורזו הליכים בביטוח הלאומי,

ויקבלו את הזכויות שלהם חודש

קודם. אבל הרבה יותר

כדאי לזכות בהטבות

והנחות בשמים, הרבה

יותר כדאי לוותר

ולקבל הטבות במקום

בו מוכרעים החיים!

אפילו אמת גמור

אסור לספר בגנות חברו אפילו על אמת גמור, וזה נקרא בפי חז"ל בכל מקום לשון הרע (ואם יש בסיפור שלו תערובת של שקר ועבור זה נתגנה חברו יותר - הוא בכלל "מוציא שם רע" ועונו גדול הרבה יותר). והמספר עובר בלא תעשה, שנאמר (ויקרא יט, טז) "לא תלך רכיל בעמיק", וזה גם כן בכלל רכילות הוא.

כי הם חיינו ואורך ימינו

בהיותי בקברו של הבעל שם טוב הקדוש זיע"א באירופה, התקשר אליי אחד מבניי וסיפר לי על תלמיד שלו, המשתתף בשיעורי התורה מידי יום ביומו וברוך ה' מתחזק ועולה מחיל אל חיל, זאת בנוסף להיותו מתומכי התורה וממחזיקיה.

אך הנה צרה באה על ראשו של אותו תלמיד. בעקבות תלונה שהוגשה למשטרה על כך שהוא איים באקדח - התלמיד נלקח למעצר. בנוסף, נערך חיפוש בביתו, במהלכו אכן נמצא האקדח הטעון שברשותו.

למרות שלא הייתה כל כוונה אמיתית באימויו, והם נאמרו בבדיחות, מתוך רוח ליצנות ושטות שנכנסה בו - לא ניתן להקל ראש בהאשמה החמורה, ועל כן נעצר היהודי, והוא עתיד לשבת במאסר תקופה ארוכה וממושכת.

כך סיפר בני שיחי, וביקש שאתפלל על תלמידו שיזכה לצאת ממאסרו במהירות.

מיד נעמדתי בתפילה לבורא העולם וביקשתי: "ריבונו של עולם, גלוי וידוע לפניך שאם

במרה מפטירין

הפטרת השבוע:

"אתה בן אדם" (יחזקאל מ"ג)

הקשר לפרשה: בהפטרה מסופר על נוכח המזבח

ושבעת ימי המילואים, נבואתו של יחזקאל על הבית השני, וזה מענין הפרשה שבה נצטוו משה רבינו ע"ה על ענין שבעת ימי המילואים בחנוכת המשכן.

נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

מהו הלבוש האמיתי של האדם?

התורה מדברת על בגדי הכהונה של הכהן הגדול כמו שכתוב (שמות כח, ב) "ועשית בגדי קדש לאהרן אחיך". ובפרשה הקודמת דיברה התורה על עניין בניית המשכן, וצריך להבין את הקשר של בניית המשכן לעשיית הבגדים, ועוד שהתורה מאריכה בעניין הבגדים ולכאורה איזו חשיבות יש להם?

והתירוץ הוא כי לפעמים אדם יכול להשקיע הון בנושא שאינו בעל חשיבות רבה, ובדבר החשוב ביותר אינו משקיע מאומה, מהעיקר עושה טפל ומהטפל עושה עיקר והנה, כשציווה הקב"ה לבנות את המשכן היה זה כדי שהשכינה תהא שרויה בתוכנו ושתהיה לנו סייעתא דשמיא בכל מעשינו אבל בזה לא תם העניין, אלא העיקר הוא שנעמול בתורה ונתגבר על הניסיון, וזו מהות הבגדים המהווים לבוש לאדם ואלו הם התורה והמצוות, כמו שכתוב בזהר שעל ידי שהאדם עמל בתורה ובמצוות לעתיד לבוא נעשה לו חלוקא דרבנן וכמו שכתוב: "ועשית בגדי קדש" אלו הם לא בגדים בעלמא, אלא בגדי קודש שעל ידי זה שומר האדם את קדושתו, ומי יכול לשמור את האדם אם לא העמל בתורה.

וכן בגוף האדם ישנו חלק העליון המסמל על הרוחניות כגון הלב והמח, וישנו חלק התחתון המסמל על הגשמיות, ועל ידי הלבוש יש אפשרות לאדם להשליט את כח העליון על כח התחתון. וכמו כן מצינו שאחד מהבגדים הוא האבנט המבדיל בין העליון לתחתון, והמטרה היא להשליט את הרוחניות על הגשמיות.

כשקיימתי קבלת קהל בפריז, נכנסו אלי זוג אנשים שהשקיעו את מיטב כספם בענין של תצוגת אופנה, וכשהגיע אותו יום המיוחל שרצו לעשות בו מכירה פומבית, שעתיים טרם הפתיחה, התפוצץ שם בלון גז וכל עמלם ירד לטמיון והפסידו את רכושם בין רגע אחד, ושאלו אותי למה ה' עשה עמם את זה? והשבתי להם שאדרבה, עליכם לשמוח שההתפוצצות לא התרחשה בזמן שכבר הייתם בפנים אלא לפני כן, ובכך ניצלתם וכו'.

ולכאורה מדוע הם בעצמם לא הבינו זאת?

אלא התשובה היא שחסר בהם "הבגדים" כפי שהסברנו לעיל, המסמלים את התורה והמצוות, שהרי מדובר באנשי העולם אשר כל מחשבתם נתונה רק למילוי תאוותם, ולו היו מקדישים מעט מזמנם לשיעורי תורה ואמונה כי אז וודאי שהיה באפשרותם להתגבר על הניסיון.

פניני הפרשה

כוחו של רגע אחד בחיים

"כתית למאור להעלות נר תמיד" (שמות כז, כ)

מובא בגמרא (מנחות צט, א) אמר ר' יוחנן משום רבי שמעון בן יוחאי: אפילו לא קרא אדם אלא קריאת שמע שחרית וערבית, קיים "לא ימוש ספר התורה הזה מפריך".

לכאורה מקשה ה'חדושי הרי"ם', האיך נחשבים מספר הרגעים של זמן אמירת ק"ש, ליום ולילה? וההסבר הוא: הנה נאמר במנורה "להעלות נר תמיד". הגם שהכהן לא העלה את האור "תמיד" אלא רק רגע אחד בלבד, אלא מכיוון שהמנורה דלקה כל היום מכח הרגע הזה זה כבר נחשב ל"תמיד".

והוא הדין בקריאת שמע. אם קוראים קריאת שמע בכוונה ובהתלהבות של יראת שמים הנדלקת באותם הרגעים, נשמר הלהט שבלב לכל היום, וזה אפוא נחשב ל"יומם ולילה".

אותו גילוי במשמעות שונה

"ועשית חשן משפט מעשה חשב" (שמות כח, טו)

מעיר על כך בעל 'הכתב והקבלה', שהרי אותיות 'חשן' ערוכות בסדר הפוך מאותיות 'נחש'.

ואמנם מלים אלו הן הפכים גמורים, הפועל 'נחש' משמעו לגלות דברים סתומים ונעלמים בעזרת כוחות זרים ופסולים. לעומת זאת שימש ה'חשן' לבידור ולגילוי הנעלם על ידי כוח הקדושה, ובו הגיעה הארה מידי שמים באמצעות האורים ותומים.

דין פרוטה כדין מאה

"ומלאת בו מלואת אבן ארבעה טורים" (שמות כח, יז)

בעל ה'עקיפה' כתב שאבנים אלו היו קצתם יקרים וקצתם בזול, לרמוז שיהיה לדיין לדון דין שווה - משפט של פרוטה כמשפט של מאה מנה.

והיו שמות השבטים חקוקים עליהם כתולדותם - לרמוז שלא ישא אדם פני איש, כקטן כגדול ישמעון, כאילו אין יתרון לגדול שבשבטים על הקטן שבהם, רק התולדה התלויה בשנים, וזולת זה הכל שווין.

מי מסוגל להכניע את המצח?

"ועשית ציץ זהב טהור" (שמות כח, לו)

הציץ מכפר על עזות מצח, כי בציץ נאמר: "והיה על מצח אהרן", ונאמר בישיעה (מח, ד) "ומצחך נחושה". ועל ידי שהכהן הגדול שם את הציץ על מצחו, היה מכניע את עזי הפנים שבדור.

וזהו ביאור המשנה (אבות ה, כ) "עז פנים לגיהנם ובושת פנים לגן עדן. יהי רצון מלפניך שתבנה בית המקדש... ותן חלקנו בתורתך".

ותמוה: מה הקשר בין עז פנים ובין יהי רצון שיבנה בית המקדש?

בספר 'אהלה של תורה', מבאר שהתנא בהזכירו את עזי הפנים, התפרצה מלבו תפילה שייבנה בית המקדש, ואז ישם הכהן הגדול את הציץ על מצחו וכניע את עזי הפנים שבדור. ואמרו רבותינו בתלמוד (ביצה כה, ב) מפני מה ניתנה תורה לישראל? מפני שהם עזים (וניתנה להם תורה שיעסקו בה והיא מתשת כוחם ומכנעת לבם, רש"י). ולכן מסיים התנא באבות: "ותן חלקנו בתורתך".

